

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Maatregel oever Arcen-1 - KRW Zuid-Nederland

Gemeente Venlo

14 OKTOBER 2020

Contact

SIMONE LOOHUIZEN
Projectleider omgeving- en
vergunningenmanagement

Arcadis Nederland B.V.
P.O. Box 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
The Netherlands

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Planbeschrijving	6
1.2.1	Locatie	6
1.2.2	Huidige situatie	7
1.2.3	Toekomstige situatie	8
1.3	Benodigde vergunningen	8
2	BELEID	10
2.1	Rijksbeleid	10
2.1.1	Kaderrichtlijn Water (KRW)	10
2.2.2	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	10
2.2.3	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	11
2.2	Provinciaal beleid	11
2.2.1	Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014	11
2.2.2	Omgevingsverordening Limburg	12
2.3	Gemeentelijk beleid	13
2.3.1	Strategische Visie en Ruimtelijke Structuurvisie Venlo 2030	13
2.3.2	Bestemmingsplan Buitengebied	14
3	MILIEU EN OMGEVING	18
3.1	Natuur	18
3.1.1	Natura-2000 en soortenbescherming	18
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	18
3.2	Landschap en archeologie	19
3.2.1	Landschappelijke inpassing	19
3.2.2	Archeologie	19
3.3	Cultuurhistorie	20
3.4	Bodem en Water	20
3.5	Niet-gesprongen conventionele explosieven (CE)	21
3.6	Geluid	21

3.7 Luchtkwaliteit	21
3.9 Verkeer	22
3.10 M.e.r.-beoordeling	22
4. UITVOERBAARHEID	23
4.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	23
4.2 Financiële uitvoerbaarheid	23
5. CONCLUSIE	24
BIJLAGEN	25

COLOPON

26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Arcadis werkt in opdracht van Rijkswaterstaat aan het project 'Kaderrichtlijn Water Zuid-Nederland (KRW ZN)'. Dit project komt voort vanuit de Europese Kaderrichtlijn water. Deze richtlijn bepaalt dat de wateren een goed leefgebied moeten vormen voor de flora en fauna die er thuishoren. De KRW-maatregelen zijn grensoverschrijdend en hebben als doel het beschermen en verbeteren van de ecologische waterkwaliteit van de Europese wateren. Voorbeelden van maatregelen die worden getroffen zijn het realiseren van natuurvriendelijke oevers, het graven van nevengeulen en het plaatsen van vispassages en/of rivierhout. Het project KRW Zuid-Nederland is onderdeel van de KRW-opgave en richt zich op het traject: de Maas van Eijsden ten zuiden van Maastricht tot en met Keizersveer (brug met de rijksweg A27). De uitwerking van de KRW-opgave vormgegeven door een pakket aan maatregelen om de ecologische uitgangspunten binnen het winterbed van de Maas te verbeteren voor waterplanten, macrofauna, vis en de ecologische waterkwaliteit.

De maatregel 'oever Arcen-1' is onderdeel van dit pakket aan KRW-maatregelen. Binnen deze maatregel zal een natuurvriendelijke oever worden gerealiseerd, met onder andere een ondiepe waterzone, strandje, lage oeverzone, oeversteilrand en drogere oeverzone. Daarnaast wordt er invulling gegeven aan een natuurlijker hydromorfologie. Concreet gezien zullen er om dit te kunnen realiseren een aantal werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om de volgende werkzaamheden:

- Het verwijderen van de oeverbekleding (stenen) tot het ontwerppeil;
- Het verflauwen van het talud door middel van afgraven;
- Het verwijderen van struweelbeplanting;
- Het aanbrengen van een falling apron¹ aan de noordzijde en het verwijderen van een falling apron aan de zuidzijde;
- Het preventief ontgraven van de vaargeul.

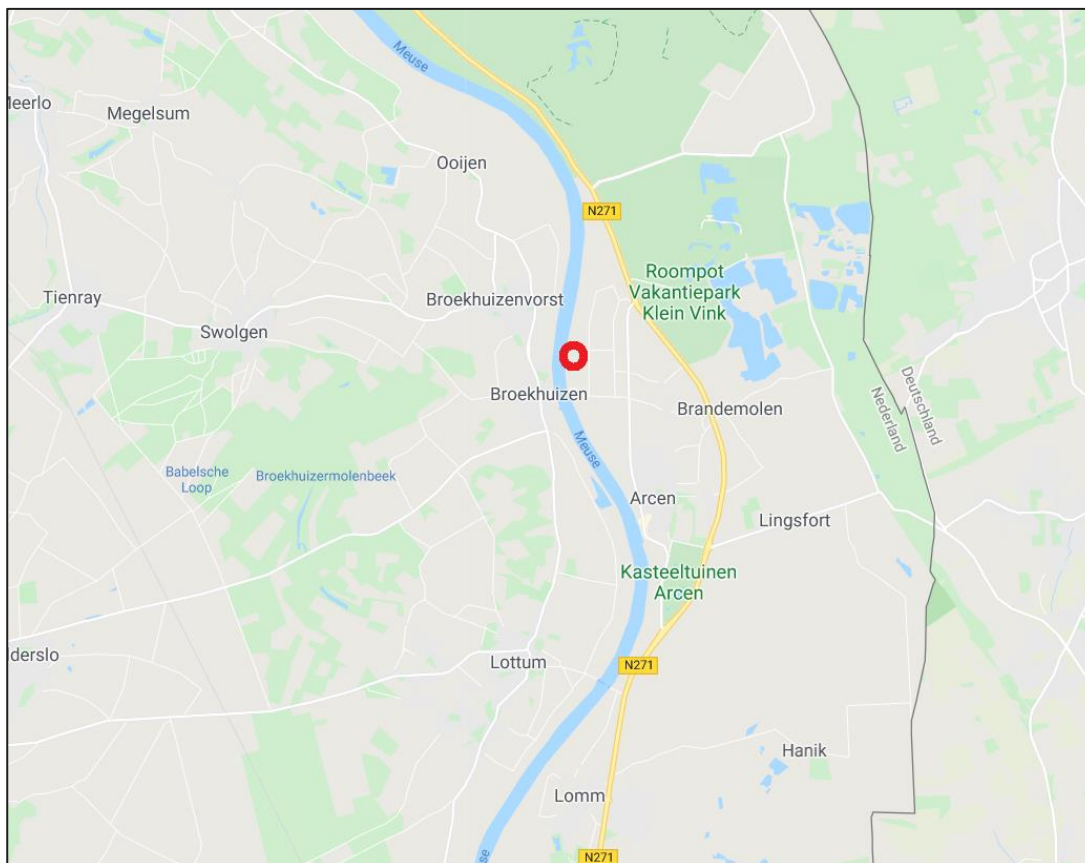
Deze activiteiten zijn elk getoetst aan de huidige regels zoals beschreven in het vigerende bestemmingsplan ('Bestemmingsplan Buitengebied', vastgesteld op 28/05/2009). Hieruit blijkt dat een aantal van de werkzaamheden (afgraven, ophogen, vergraven, diepploegen en egaliseren van de gronden) volgens art. 28 van de regels van het bestemmingsplan strijdig zijn met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden'. Het voorliggende document vormt dan ook de ruimtelijke onderbouwing voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan.

1.2 Planbeschrijving

1.2.1 Locatie

In Figuur 1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

¹ Een falling apron bestaat uit een ingegraven "dam" van stortsteen loodrecht op de rivier. Middels de aanleg van een falling apron wordt voortschrijdende erosie in de lengterichting van de rivier tegengegaan.

Figuur 1 Globale ligging van het maatregelgebied oever Arcen-1 (Google, 2020)

Het plangebied is gelegen in de gemeente Venlo, aan de rechteroever van de Maas ten noordoosten van het dorp Arcen. Het plangebied is gelegen op de percelen ACN00-D-1276, ACN00-D-1277 en ACN00-D-1279.

1.2.2 Huidige situatie

De huidige situatie van het plangebied betreft een oever die vastgelegd is met stortsteen. Het plangebied bestaat grotendeels uit kortgrazig grasland met weinig structuur en een relatief lage soortendiversiteit. Het terrein is in eigendom van Stichting Limburgs Landschap. Het perceel ten zuiden van de maatregel heeft geen bestorting en daar hebben zich steilranden gevormd. Daarnaast staan er een aantal markante bomen (essen). Ten oosten van het maatregelgebied bevindt zich een uiterwaard op het laagterras. Verder in oostelijke richting ligt het Natura2000-gebied Maasduinen. In Figuur 2 is de contour van de maatregel Oever Arcen-1 weergegeven.

Figuur 2 Luchtfoto met de contour van de maatregel 'Oever Arcen-1' (Google, 2020)

1.2.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt de onnatuurlijke oeverbekleding (stortsteen) verwijderd. De maatregel is opgedeeld in twee trajecten (zie hiervoor ook de ontwerptekeningen). Traject 1 omvat het zuidelijke deel van de maatregel en traject 2 het noordelijke deel. In traject 1 zal tot 0,5 meter beneden het ontwerppeil worden afgegraven en in traject 2 tot 0 meter ten opzichte van het ontwerppeil. De reden voor deze opdeling in trajecten is dat de rivier in het noordelijke deel (traject 2) een relatief beperkte ruimte heeft om vrij te eroderen, door een naastgelegen landbouwweg. Hier wordt dus minder diep afgegraven, zodat er minder snel erosie plaats zal vinden. Daarnaast zal er struweelbeplanting verwijderd worden tijdens de werkzaamheden. Een zestiental oude essen die eerder in het project Stroomlijn zijn aangewezen als KRW-boom zullen behouden blijven, onder de kruin wordt geen grond vergraven. Daarnaast wordt er een 'falling apron' aan de noordzijde aangelegd. Een 'falling apron' voorkomt dat de oever verder kan eroderen dan het betreffende punt. Aan de zuidzijde zal de reeds bestaande 'falling apron' worden verwijderd, om zo een natuurlijke aansluiting te realiseren op de al natuurlijk eroderende oever op het perceel ten zuiden van het maatregelgebied. Ten slotte zal langs het hele oevertraject op beperkte schaal (ca. 4-6 meter vanaf de waterlijn) preventief ontgraven worden, om voldoende breedte en diepte van de vaargeul te kunnen waarborgen. Wanneer er niet ontgraven zou worden, is het aannemelijk dat wanneer de oever op natuurlijke wijze gaat eroderen, er grond in de vaargeul terecht komt.

Door de werkzaamheden wordt een nieuw geschikt leefgebied gecreëerd voor vis, waterplanten en macrofauna. Daarnaast wordt invulling gegeven aan een natuurlijker hydromorfologie, conform landschap-ecologische streefbeeld van vrij eroderende oevers. Goed beheer en onderhoud is belangrijk voor de levensduur van de KRW-maatregelen. Geoptimaliseerd beheer en onderhoud zorgt ervoor dat de ecologische ontwikkelingen in het water van de Maas zich verder kunnen uitbreiden. Voor de KRW-maatregel 'Oever Arcen-1' is een beheervisie opgesteld. Deze visie is opgenomen in de ontwerpnota (bijlage 2a). Voorafgaand aan de realisatiefase wordt een beheer- en onderhoudsplan opgesteld.

1.3 Benodigde vergunningen

In onderstaande tabel zijn de benodigde vergunningen voor uitvoering van het werk opgenomen:

Tabel 1 Benodigde vergunningen/procedures voor 'Oever Arcen-1'

Procedure	Activiteit
-----------	------------

Omgevingsvergunning

- Strijdig gebruik (buitenplanse afwijking)
- Werk en werkzaamheden uitvoeren

Projectplan Waterwet

Werkzaamheden uitvoeren binnen een waterstaatswerk

Het project dient in overeenstemming te zijn met het geldende ruimtelijke plan alvorens met de uitvoering wordt gestart. Deze ruimtelijke onderbouwing is opgesteld ter onderbouwing van de aanvraag voor de omgevingsvergunning, activiteit handelen in strijd met regels voor de ruimtelijke ordening.

In hoofdstuk 2 wordt het geldende wettelijk kader op verschillende bestuurlijk van toepassing zijnde niveaus toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de milieu- en omgevingsaspecten van het initiatief getoetst. Hoofdstuk 4 behandelt de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 de conclusie getrokken van deze ruimtelijke onderbouwing.

2. BELEID

In dit hoofdstuk wordt het initiatief getoetst aan de vigerende beleidskaders op verschillende schaalniveaus. Op rijksniveau zijn dit de KRW-kaders van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (barro). Op provinciaal niveau wordt getoetst aan de provinciale milieuverordening en het provinciaal omgevingsplan van de provincie Limburg. Op gemeentelijk niveau zal worden gekeken naar de Visie Venlo 2030 en het vigerend bestemmingsplan.

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Kaderrichtlijn Water (KRW)

Zoals eerder benoemd komt de landelijke KRW-opgave voort uit het, in 2000 genomen, besluit van het Europees Parlement. Op dat moment werd vastgesteld dat alle lidstaten de benodigde maatregelen moeten nemen om voor alle Europese wateren een goede chemisch en ecologische toestand te bereiken. Dit betekent niet dat er voor de uitwerking onbeperkte mogelijkheden zijn. Van belang is dat de grondwatervoorraden niet af zullen nemen en dat de zuiveringsinspanning voor drinkwaterbereiding uit grondwater niet toe zal nemen.

Om voor de gestelde deadline van 2027 te kunnen voldoen aan deze verplichtingen, hebben de EU-lidstaten beschreven welke doelen ze voor de wateren stellen en welke maatregelen ze uitvoeren om deze doelen te halen. Het beheer- en ontwikkelplan rijkswateren (Bprw) van Rijkswaterstaat biedt het ontwikkelperspectief en de uitwerking voor alle Nederlandse rijkswateren. Deze is tegelijkertijd opgesteld met het Nationaal Waterplan. De kerntaken van het Bprw zijn het verbeteren van de waterveiligheid, de zorg voor voldoende water, de zorg voorschoon en gezond water, het waarborgen van vlot en veilig verkeer over water en het zorgen voor een duurzame leefomgeving. Concreet gezien staan de KRW-maatregelen in lijn met de kerntaken zoals beschreven in het Bprw. Rijkswaterstaat benadrukt dat het van belang is dat de scheepvaart geen hinder ondervindt van de KRW-maatregelen. Hiervoor hanteert Rijkswaterstaat het veroorzakersbeginsel. In de ontwerpen is dan ook getoetst of de scheepvaart mogelijke hinder kan gaan ondervinden van de geplande maatregel. Hierdoor is er onder anderen in het ontwerp van de maatregel 'oever Arcen-1' preventieve ontgraving van de vaargeul opgenomen.

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

Het in deze ruimtelijke onderbouwing voorgestelde initiatief maakt onderdeel uit van een door het Rijk geïnitieerd programma. Het initiatief sluit dus aan op dit Rijksbeleid.

2.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is op 13 maart 2012 in werking getreden en geeft een totaalbeeld van het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. In de structuurvisie worden drie hoofddoelen van het rijk benoemd:

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijkeconomische structuur van Nederland;
2. Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

Het project KRW-Zuid Nederland, en concreet de maatregel oever Arcen-1, zijn punt één en twee niet direct van toepassing. Aan het derde punt kan wel getoetst worden. In het plangebied zijn geen gebouwde cultuurhistorische elementen te vinden. Het ontstaan van het terrassenlandschap kan wel gezien worden als een landschapshistorisch element. De maatregel tast dit historische element niet aan, doordat het slechts betrekking heeft op een relatief beperkt deel landinwaarts van de oever. Er zijn in het plangebied geen kenmerkende terrashellingen aanwezig. De specifieke lokale situatie en onderbouwing is te vinden in Hoofdstuk 3: Milieuaspecten, in de paragrafen 3.2 en 3.3.

Op het gebied van natuur versterkt de maatregel oever Arcen-1 de bestaande natuurwaarden van het stroomgebied van de Terrassenmaas. De natuurlijk eroderende oever zal een geschikte habitat creëren voor nieuwe flora en fauna, zoals vis, waterplanten en macrofauna.

2.2.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Barro is in werking getreden op 30 december 2011 en vervolgens op 1 oktober 2012 aangevuld. In het Barro zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van onderwerpen van nationaal belang, zoals hoofdwegen, de Ecologische Hoofdstructuur (nu NNN) en primaire waterkeringen. Een aantal onderwerpen uit het Barro zijn verder uitgewerkt in het Rarro. Binnen het Barro en het Rarro zijn een aantal onderwerpen van toepassing op de projectlocatie, dit zijn de titels 2.1 (Rijksvaarwegen), 2.4 (grote rivieren) en 2.10 (Natuurnetwerk Nederland).

Voor rijksvaarwegen is bepaald dat rekening gehouden moet worden met doorvaart van de scheepvaart in breedte hoogte en diepte en de zichtlijnen van de bemanning en navigatieapparatuur voor de scheepvaart. Ook mag er geen belemmering veroorzaakt worden voor beheer en onderhoud en de bereikbaarheid van de vaarweg voor hulpdiensten.

In artikel 2.4.3 van het Barro staat beschreven dat er binnen het rivierbed van de grote rivieren rekening gehouden moet worden met een aantal bepalingen. Zo moet het veilig en doelmatig gebruik, en de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam gewaarborgd blijven. Daarnaast mogen de afvoercapaciteit en het bergend vermogen van de rivier niet aangetast worden.

Ten derde worden onder titel 2.10 bepalingen met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) beschreven. De oever waarop de werkzaamheden plaats zullen vinden is gesitueerd in een gebied met een NNN-aanduiding. In het Barro staat beschreven dat bij het afwijken van een bestemmingsplan geen activiteiten mogelijk gemaakt mogen worden die per saldo leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van de NNN-gebieden.

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

Door het preventief afgraven van de vaargeul wordt de doorvaart van de Maas gewaarborgd. Het afgraven van de oever wordt namelijk gedaan om te voorkomen dat de geërodeerde oever in de vaargeul terecht komt en daarmee de scheepvaart hindert. Daarnaast vormt de maatregel geen belemmering voor de andere bepalingen in het kader van scheepvaart, zie hiervoor de rivierkundige berekening (bijgevoegd als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing). De KRW-maatregelen doen geen afbreuk aan de afvoercapaciteit en het bergend vermogen van de Maas. Ten slotte zal de oppervlakte van het natuurgebied niet worden verminderd. De bestaande natuurwaarden binnen het rivierdal zullen juist worden versterkt. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) heeft dan ook geen consequenties voor de werkzaamheden binnen de maatregel Oever Arcen-1.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL) is op 12 december 2014 door de Provinciale Staten van Limburg vastgesteld. Het POL geeft per onderwerp op hoofdlijnen aan welke rol de provincie heeft en hoe de provincie aan de onderwerpen werkt. Het heeft een wettelijke status als Structuurvisie (Wro), provinciaal milieubeleidsplan (Wet Milieubeheer), regionaal waterplan (Waterwet) en provinciaal verkeer- en vervoersplan (Planwet verkeer en vervoer).

In het POL staan de fysieke kanten van het leef- en vestigingsklimaat van de provincie Limburg centraal, waarbij kwaliteit voorop staat. De provincie Limburg kenmerkt zich door een hoge mate van diversiteit aan omgevingskwaliteiten. Mede daarom worden zeven aparte gebiedstypen onderscheiden. Dit zijn zones met elk een eigen karakter en eigen kernkwaliteiten. Binnen het bebouwd gebied gaat het om de zones: 'Stedelijk centrum', 'Bedrijventerrein' en 'Overig bebouwd gebied'. Binnen het landelijk gebied worden de volgende zones onderscheiden:

- Goudgroene natuurzone: het Limburgs deel van het nationale natuurnetwerk, Natura 2000 en nieuwe natuur.

- Zilvergroene natuurzone: landbouwgebieden met natuurwaarden, of delfstoffenwinning in combinatie met natuurwaarden.
- Bronsgroene natuurzone: rivier- en beekdalen, landbouwgronden, verblijfsrecreatieve voorzieningen, woningen en bebouwingslinten.
- Buitengebieden: landbouwgebieden in algemene zin, glastuinbouwgebieden, ontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij, verblijfsrecreatieve gebieden, stadsrandzones tot linten en clusters van bebouwing.

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

De maatregel is voor een deel gesitueerd in een gebied met de aanduiding 'Goudgroene natuurzone' en deels in een gebied met de aanduiding 'Zilvergroene natuurzone'. Er is ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten op de beschermde natuurwaarden in het gebied. De resultaten hiervan zijn beschreven in de natuurtoets (bijgevoegd als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing).

In de Goudgroene natuurzone mag een ruimtelijk plan ook geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. De natuurvriendelijke oever brengt de oever terug in haar natuurlijke staat. Er wordt preventief ontgraven voor de realisatie van de natuurvriendelijke oever: deels onder de kunstmatige oever bescherming, deels – max 1 tot 2 meter - landinwaarts. Deze werkzaamheden tasten echter niet de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aan omdat het overgrote deel van de werkzaamheden plaatsvindt aan en onder de kunstmatige oeverbeschoeiing.

De maatregel heeft geen negatieve effecten op de goudgroene en zilvergroene natuurzone. Er is geen sprake van een belemmering voor het voorgenomen initiatief.

2.2.2 Omgevingsverordening Limburg

Waar het POL zich richt op de ambitie en visie van de Provincie Limburg, beschrijft de Omgevingsverordening Limburg 2014 de bijbehorende regels op het gebied van milieu, wegen, water, grond, agrarische bedrijven, natuur wonen en ruimte. Als voorloper op de komst van de Omgevingswet in 2021 heeft de provincie Limburg alle voormalig aparte verordeningen (zoals onder anderen de Wegenverordening, de Waterverordening en de Provinciale Milieuverordening) gebundeld in dit document. De geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening Limburg is vastgesteld op 27 november 2019 en bevat, naast algemeen geldende regels, ook instructieregels voor gemeenten.

In de omgevingsverordening beschrijft een afwegingskader voor gemeenten ten aanzien van de Goudgroene natuurzone: *“Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.”* Daarnaast beschrijft de omgevingsverordening eisen aan herbepanting binnen de Goudgroene natuurzones. Tijdens de realisatie van de natuurvriendelijke oever worden delen van de opgaande begroeiing verwijderd. Het verwijderen van de opgaande begroeiing wordt gecompenseerd

Het plangebied valt in een landschap met het landschapstype 'rivierdal'. De wezenlijke kenmerken en waarden van dit landschapstype zijn door de provincie beschreven in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg (2009), en worden beschreven in het onderstaande tekstkader (Figuur 3).

Kernkwaliteiten

Natuurlijk

Dit landschap dankt haar originaliteit aan haar natuurlijk fundament, dat de Maas hier gedurende 10 duizenden jaren heeft ingesleten en neergelegd. Het rivierdal van de Maas bestaat uit drie verschillende verschijningsvormen. In de eerste plaats de verschillende Maasterrassen met de daar doorheen lopende oude Maasmeanders. Deze zijn vaak nog herkenbaar door hun lagere ligging. De terrasranden zelf zijn op veel plekken nog herkenbaar als steilranden in het landschap. In de tweede plaats is er het typische Maasheggenlandschap dat zich vooral op het laagterras bevindt in Noord-Limburg. Tenslotte ligt er rond Roermond het Maasplassengebied, ontstaan als gevolg van grootschalige grindwinning. Het Roer- en Maasdal hebben een bijzondere betekenis als kerngebied voor allerlei natuurwaarden en als ecologische verbindingzone met onder andere verlandingsvegetaties, bronmilieus, rivierduinen, stroomdalgraslanden en oolbossen.

Cultuur(historie)

Vanuit cultuurhistorisch opzicht is het rivierdal eveneens van bijzondere betekenis. De vruchtbare gronden werden al vroeg door de mens in gebruik genomen, voornamelijk als (oud) grasland, waarbij op de hogere delen velden en kampen ontstonden. Daarnaast was de Maas een belangrijke handelsroute, waarvan verschillende kastelen en nederzettingen vandaag de dag nog de stille getuigen zijn. Een bijzonder landschap vanuit cultuurhistorische optiek tenslotte is het Maasheggenlandschap. Hier is als gevolg van de aanleg van een heel fijnmazig stelsel van hagen, die dienden als veekering, een heel bijzonder kleinschalig landschap ontstaan.

Visueel-ruimtelijk

Over het algemeen is het rivierdal half open van karakter en worden de randen van de open gebieden bepaald door groene elementen. Door de grootte en diversiteit van het rivierdal is ook de visueel-ruimtelijke kwaliteit van het rivierdal heel divers. De ontwikkeling van de Maasplassen heeft geleid tot het ontstaan van één van de grootste open gebieden van Limburg. Tegelijkertijd liggen in het rivierdal ook verschillende bosgebieden en steden, welke besloten van karakter zijn. De oude bouwlanden die als veld bekend zijn vormen relatief open ruimtes binnen de rivierdalen. Het maasheggenlandschap in het noorden kenmerkt zich echter juist door een grote mate van beslotenheid.

Figuur 3 Wezenlijke kenmerken en waarden van het landschap ter plaatse van Oever Arcen-1

Consequenties voor de maatregel Arcen-1

De maatregel heeft onder anderen als doel het versterken van de ecologische- en natuurwaarden in het rivierdal. Hierbij worden geen wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aangetast. Zo gaat de herinrichting niet ten koste van het natuurlijk fundament van het landschap, maar draagt het juist hieraan bij. Daarnaast worden natuurhistorische kenmerken van de rivier (erosie en aanzanding) hersteld en vormt de herinrichting geen bedreiging voor de openheid of de grootte van het gebied. In het ontwerp is daarnaast rekening gehouden met bestaande kenmerkende vegetatie, zo zullen de kenmerkende essen behouden blijven. De NNN-toetsing heeft uitgewezen dat er geen negatieve effecten zullen ontstaan door de herinrichting voor de goudgroene en de zilvergroene naturzone. Dit betekent dat er wordt voldaan aan de eisen uit artikel 2.6.2. van de Omgevingsverordening Limburg 2014. Een nadere toetsing aan het nee-tenzij-regime (zoals beschreven in artikel 2.6.3) is dan ook niet vereist.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Strategische Visie en Ruimtelijke Structuurvisie Venlo 2030

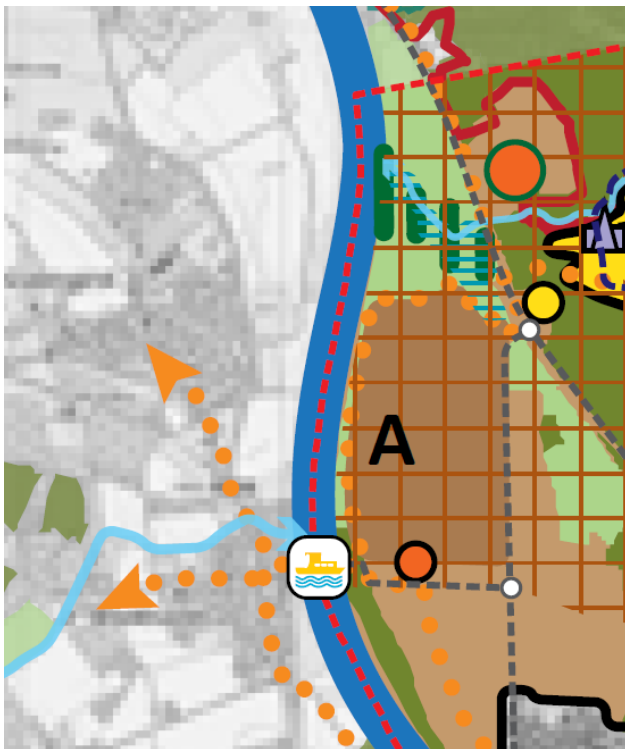
De Structuurvisie Venlo is vastgesteld op 25 juni 2014. In dit visiedocument presenteert de gemeente Venlo en afwegingskader op basis waarvan toekomstige besluiten kunnen worden afgewogen en nieuwe ontwikkelingen binnen breder perspectief kunnen worden gesteld. In het document kijkt de gemeente Venlo vooruit en anticipeert daarbij op verwachte maatschappelijke ontwikkelingen als bevolkingsgroei in de stad zelf, demografische krimp in de gebieden ten zuiden van de stad en de ontwikkeling van de regionale economie. Venlo wil zich onderscheiden van andere steden in Europa en focust zich daarbij op gezonde groei en 'quality of life'. In het plandocument worden vijf thema's onderscheiden:

- Stad van actieve mensen
- Innovatieve en excellente stad
- Venlo Internationaal
- Centrum van de Euregio: hoofdstad en vitaal hart
- Veelzijdige stad in het groen

Dit laatste thema heeft de grootste raakvlakken met de maatregel oever Arcen-1. In de Ruimtelijke Structuurvisie van de Gemeente Venlo wordt het beleid verder gespecificeerd. De Maas is in de gemeente Venlo een belangrijke schakel tussen de verschillende dorpen en de stad. Het uitgangspunt van het natuurbeleid van de gemeente Venlo richt zich op het fysiek combineren en verbinden van natuurgebieden.

Dit wordt bijvoorbeeld gedaan middels agrarisch natuurbeheer in gebieden met agrarische waarden. Daarnaast wordt gestuurd op het voorkomen van onomkeerbare zaken die ten kosten gaan van natuurstructuren. De bestaande kenmerkende natuurkwaliteiten moeten worden behouden om een robuuste structuur van natuurgebieden te creëren.

Ten aanzien van de natuur in de Maasvallei beschrijft de ruimtelijke structuurvisie: *“Tegelijkertijd willen we de Maasvallei koesteren als natuurlijke, authentieke en langzame tegenhanger van het zich dynamisch en grootschalig ontwikkelende Noord-Limburg als agrologistieke hotspot. We geven de ‘levende rivier’ de ruimte, en hanteren het principe ‘ruimte waar het kan, dijken waar het moet’”* (Gemeente Venlo, 2014). Volgens de plankaart uit de ruimtelijke structuurvisie (zie figuur 4 voor een uitsnede) staat het gebied waarop de betreffende oever gelegen is hoofdzakelijk aangeduid als *“ecologische hoofdstructuur: ruimte voor nieuwe natuur, kansen voor agrarisch beheer/gebruik”* (lichtgroene aanduiding).

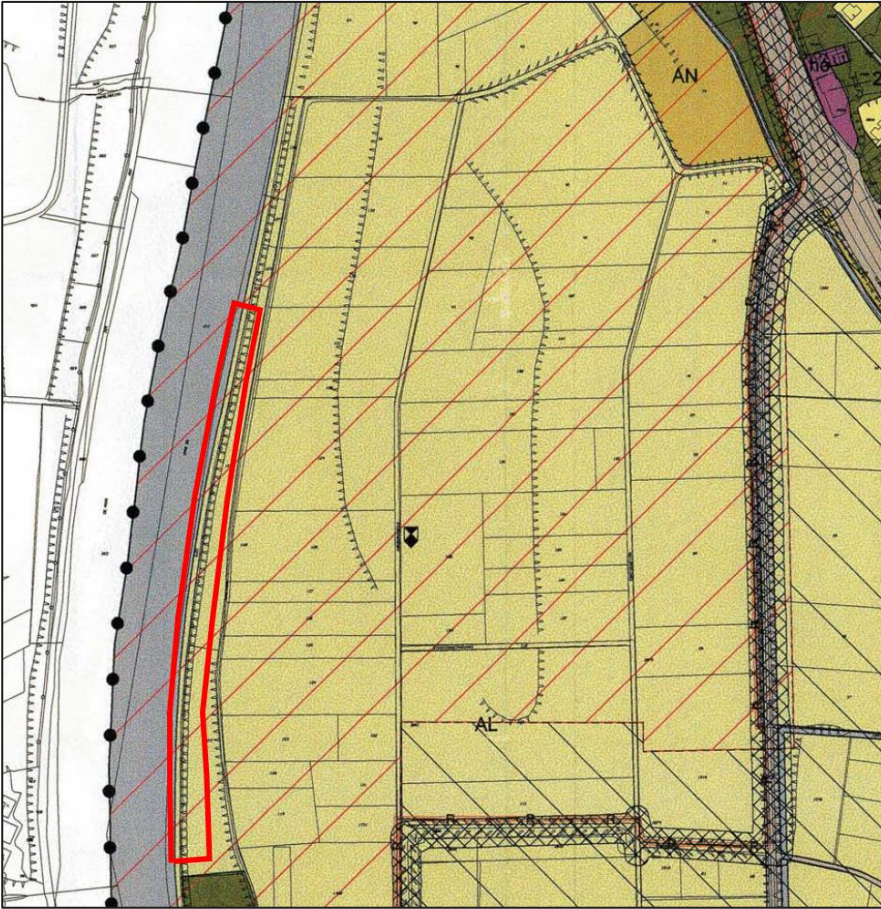
Figuur 4 Uitsnede van de plankaart behorend bij de Ruimtelijke Structuurvisie van de gemeente Venlo (d.d. 19-05-2020)

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

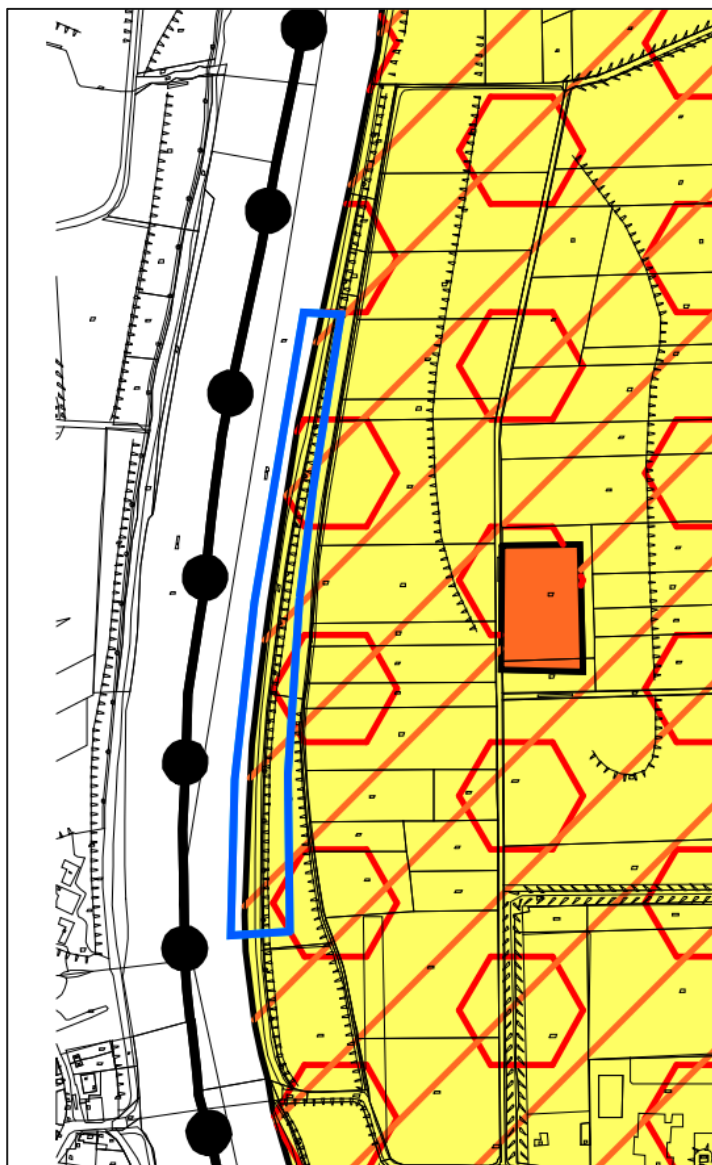
Door realisatie van de maatregel 'oever Arcen-1' zal er op een agrarisch gebied natuurontwikkeling plaats gaan vinden. De maatregel versterkt lokaal het natuurlijke karakter van de rivier, wat aansluit op de visie van de gemeente Venlo ten aanzien van natuurontwikkeling in de Maasvallei volgens het principe 'ruimte waar het kan, dijken waar het moet'. Door de realisatie van natuur op de agrarische grond wordt de bestaande EHS ten zuiden van de maatregel doorgetrokken in noordelijke richting, wat aansluit op de ambitie om de natuur in de gemeente Venlo op termijn zoveel mogelijk fysiek te verbinden. De (ruimtelijke) visie van de gemeente Venlo legt dus geen belemmeringen op voor de maatregel oever Arcen-1.

2.3.2 Bestemmingsplan Buitengebied

Het Bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld op 28 mei 2009 en bevat regels en voorschriften voor de bestemming van de gronden in het buitengebied van de Gemeente Venlo, alsmede voorschriften omtrent het gebruik van de gronden en opstellen op de gronden. Het bestemmingsplan is enkel als plancontour op de website www.ruimtelijkeplannen.nl ontsloten. De plankaarten zijn te downloaden als aparte bijlage. Op Plankaart 1B 'Bestemmingsplan Buitengebied' is het onderzoeksgebied bestemd als Agrarisch gebied met landschappelijke waarden (Figuur 5). Op Plankaart 2A 'Landschap en Cultuurhistorie' staat het onderzoeksgebied aangeduid als gebied met archeologische verwachtingswaarde, oud bouwland en als gebied met landschappelijke openheid (Figuur 6). Zie voor een volledig overzicht van de bestemmingen met bijbehorende aanduiding en mogelijke strijdigheid tabel 2.

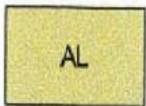

Figuur 5 Uitsnede van het 'Bestemmingsplan Buitengebied' met de contour van de maatregel 'Oever Arcen-1' (d.d. 14-04-2020)

Figuur 6 Uitsnede van de plankaart 'Landschap en Cultuurhistorie' met de contour (blauw) van de maatregel 'Oever Arcen-1' (d.d. 14-04-2020)

Tabel 2 Van toepassing zijnde bestemmingen en gebiedsaanduidingen bij de maatregel 'oever Arcen-1'.

Bestemming	Markering	Bestemd voor o.a.	Strijdig?
Enkelbestemming Agrarisch gebied met landschappelijke waarden	 Figuur 5	Duurzame agrarische bedrijfsvoering en behoud, herstel en/of ontwikkeling van aanwezige natuur, landschap, cultuurhistorie en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee
Gebiedsaanduiding - Oude bouwhanden	 Figuur 6	Behouden van restanten van vroegere bewoning	Ja
Dubbelbestemming waterstaatswerk – Stroomvoerend rivierbed	 Figuur 5	Afvoer en doorstroming rivierwater. Secundair voor doelen bestemming waarmee deze	Nee

		dubbelbestemming samenvalt.	
Gebiedsaanduiding Landschappelijke waarde – open gebied	 Figuur 6	Behouden openheid van het gebied	Nee
Gebiedsaanduiding - archeologische verwachtingswaarde	 Figuur 6	Behouden van archeologische waarden	Nee

De enkelbestemming 'Agrarisch met landschappelijke waarden' onder andere bestemd voor de volgende doeleinden:

- Een duurzame agrarische bedrijfsvoering;
- Behoud, bescherming, en herstel van de cultuurhistorische waarden ten aanzien van de op de plankaart aangegeven 'rijksmonument' of 'beeldbepalend bouwwerk';
- Instandhouding, herstel en/of ontwikkeling van de aanwezige waarden ten aanzien van natuur, landschap, cultuurhistorie, waterhuishoudkundige voorzieningen, water en watergangen.

De maatregel 'Oever Arcen-1' heeft als doel het ontwikkelen van natuurwaarden langs de oever van de Maas. Hierdoor past de maatregel binnen de eerdergenoemde enkelbestemming. Door de voorgenomen werkzaamheden zal de agrarische kwaliteit van een deel van het terrein aan kracht inboeten. Afhankelijk van de erosielengte – 10 tot 20 meter – is dat deel van het land ongeschikt voor agrarische bedrijfsvoering. De natuurlijke oever zal echter ver voor de halfverharde weg een evenwichtssituatie bereiken. Slecht een klein deel van het agrarische land maakt daarmee plaats voor de natuurvriendelijke oever, waardoor een geschikter leefgebied wordt gecreëerd voor vis, waterplanten en macrofauna.

Verder is de maatregel gevestigd in een gebied met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden'. Uit artikel 28 van het bestemmingsplan blijkt dat een aantal van de uit te voeren werkzaamheden strijdig zijn met deze gebiedsaanduiding. Het gaat daarbij om afgraven, ophogen, vergraven, diepploegen en egaliseren van de gronden. De, in artikel 27 genoemde, vrijstelling is niet van toepassing op deze werkzaamheden.

Naast de eerdergenoemde enkelbestemming geldt er nog een dubbelbestemming 'waterstaatswerk – Stroomvoerend rivierbed' in het plangebied. Gebieden met deze dubbelbestemming moeten de afvoer en doorstroming van het rivierwater waarborgen. Binnen de maatregel blijft het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd. De KRW-maatregelen die worden uitgevoerd, hebben tevens in geen enkel geval een negatief effect op het waterbergend vermogen of de afvoercapaciteit van de rivier. In sommige gevallen hebben zij zelfs een positief effect op de hiervoor genoemde aspecten.

De gebiedsaanduiding 'open gebied' is gericht op het behouden van het open karakter van de agrarische gebieden. Binnen de maatregel 'Oever Arcen-1' wordt geen nieuwe beplanting en geen bebouwing geplaatst die afbreuk zouden kunnen doen aan dit open karakter. Met behulp van beheer en onderhoud blijft het open gebied behouden. Hierdoor is er geen sprake van strijdigheid. Ten slotte geldt de gebiedsaanduiding 'Archeologische verwachtingswaarde' in het gebied. Ook hier is geen sprake van strijdigheid, doordat er geen archeologische waarden aangetast zullen worden. Ter onderbouwing is er bij de aanvraag een conditionerend onderzoek archeologie bijgevoegd. Wel geldt er een vergunningsplicht werk/werkzaamheden binnen deze bestemming.

Consequenties voor het project KRW-maatregel Arcen-1

Voor de werkzaamheden binnen de maatregel is er dus sprake van strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden'. De overige bestemmingen leggen geen belemmering op voor de maatregel. Door de strijdigheid is er een procedure voor buitenplanse afwijking nodig waarvoor art. 2.12 lid 1, sub a onder 3 Wabo de juridische basis biedt.

3. MILIEU EN OMGEVING

In dit hoofdstuk wordt het plan getoetst aan diverse planologische en milieuhygiënische aspecten. Per aspect is beschreven wat de eventuele effecten zijn van de voorgenomen ontwikkeling.

3.1 Natuur

3.1.1 Natura-2000 en soortenbescherming

Het plangebied Arcen-1 ligt volledig buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Maasduinen is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, op een afstand circa 1 kilometer. Arcen-1 is een oever gelegen aan de Maas nabij Arcen en tegenover Broekhuizenenvorst in Limburg. In de huidige situatie is er binnen het projectgebied een stenen oever aanwezig en sterk begraasd grasland met weinig struweel. Uit de Natura-2000 toetsing is gebleken dat effecten op de habitattypen (kwalificerende natuurwaarden) zoals benoemd binnen Natura-2000 niet van toepassing zijn, doordat het plangebied niet geschikt is voor deze kwalificerende natuurwaarden.

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen de volgende algemene natuureffecten worden verwacht:

- Verstoring door geluid, licht en/of trilling;
- Oppervlakteverlies van leefgebieden en/of groeiplaatsen;
- Doden of verwonden van dieren;
- Mechanische effecten door heen en weer rijden met materieel.

De verwachte natuureffecten als gevolg van de werkzaamheden zijn tevens doorgerekend in een AERIUS-berekening, die zijn bijgevoegd in de vergunningaanvraag.

Er is een quickscan flora en fauna uitgevoerd om de mogelijke negatieve effecten op beschermde diersoorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zijn waar mogelijk aanpassingen gemaakt in het ontwerp. Indien dit niet mogelijk was, zullen er bij de uitvoering extra preventieve maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren. Denk hierbij aan het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen en/of het preventief ongeschikt maken van broedlocaties in het plangebied. Ten slotte zijn er ook een aantal beschermde soorten waarvoor extra onderzoek benodigd is. Zo zal er extra onderzoek uitgevoerd worden naar de vliegroute van vleermuizen en het leefgebied van de grote leeuwenklauw. Naast de wettelijk beschermde soorten heeft het gebied ook andere natuurwaarden waar rekening mee gehouden moet worden. In het kader van de zorgplicht wordt als aandachtspunt richting uitvoering meegegeven dat er niet in de bermen mag worden gereden en dat deze zoveel mogelijk intact dienen te worden gehouden, om zo de Gewone vogelmelk en andere soorten die kenmerkend zijn voor droge stroomdalgraslanden zo goed als mogelijk te behouden.

De mogelijke negatieve effecten zullen alleen plaatsvinden ten tijde van het afgraven van de oeverbekleding en zijn daardoor van tijdelijke aard. Ze vinden dan plaats op de locatie van de (graaf)werkzaamheden en mogelijk op de route van het materieel. Om de negatieve effecten te verminderen wordt aangeraden om voorafgaand aan de werkzaamheden de nog aanwezige vegetatie kort te snoeien en de werkzaamheden uit te voeren in één richting (van open water af).

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied van oever Arcen-1 bevindt zich in zowel de goudgroene als de zilvergroene zone. Door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever is een uitbreiding van natuur voorzien op de locatie. Het is echter van belang dat deze uitbreiding in lijn staat met de natuurwaarden zoals beschreven voor het gebied. Uit de eerder uitgevoerde Natuurtoets blijkt dat binnen de goudgroene natuurzone het natuurbeheertype 'kruiden- en faunarijk grasland' aanwezig is. Rondom het projectgebied is het natuurbeheertype 'rivier- en beekbegeleidend bos' aanwezig. Het uitgangspunt binnen deze beheertypen is het behoud van bestaande natuur. Over het specifieke soort natuur dat geamibeerd wordt, is geen informatie gegeven.

De meest zilvergroene natuurzone dient als ecologische verbinding tussen beschermde natuurgebieden. Hier wordt de zilvergroene natuurzone gezien als onderdeel van de goudgroene natuurzone. Het verbindt de

goudgroene natuurzone met de Maas. Het gaat om een stenige oever die voor robuustheid zorgt voor de goudgroene natuurzone.

Conclusie

Goudgroene natuurzone: De werkzaamheden vinden plaats langs de oever van de Maas. Door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever is een uitbreiding van natuur voorzien op de locatie. Dit draagt bij aan de ambitietypen. Negatieve effecten op de natuurdoeltypen zijn hier uit te sluiten.

Zilvergroene natuurzone: De werkzaamheden richten zich op het verbeteren van de aanwezige natuurwaarden. Hiermee verbetert de kwaliteit van de functionele eenheid die is gelegen binnen de goudgroene en zilvergroene natuurzone en de functie van de zilvergroene natuurzone ter plaatse.

Al met al vormen aspecten Natura-2000 en Natuurnetwerk Nederland dus geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.2 Landschap en archeologie

3.2.1 Landschappelijke inpassing

Het deel van de Maas waarin het plangebied gesitueerd is, staat bekend als de Terrassenmaas. Door temperatuurschommelingen tijdens het einde van de laatste IJstijd zijn had de maas een afwisselend sedimentarend, vlechtend karakter en een eroderend, meanderend karakter. Gekoppeld aan de tectonische stijging van het gebied zorgde dit voor het ontstaan van het terrassenlandschap. Zeer kenmerkend voor de Terrassenmaas is het voorkomen van kwelmilieus: verlaten meanders hebben zich hierbij zijwaarts ingesneden in het onderliggende zandpakket en liggen in het huidige landschap dus in de regel naast de steile randen van het volgende terrasniveau. Het maatregelgebied maakt deel uit van een smal deel van het Maasdal. De oever zelf is onderdeel van een vlak laagterras. Ongeveer 150 meter ten oosten van de oever ligt een oeverwalrestant dat duidelijk geprononceerd in het vlakke landschap ligt. Deze rug heeft een hoogte van 17,5 m+NAP. Zoals eerder beschreven valt de maatregel in een gebied met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden'. Deze bouwlanden (enkeerdgronden) hebben een grote landschapshistorische betekenis. Vandaag de dag zijn deze bouwlanden vaak opgehoogd.

De provincie Limburg heeft, zoals eerder beschreven in het tekstkader in paragraaf 2.2.2, de kernkwaliteiten 'natuurlijk', 'cultuur(historie)' en 'visueel-ruimtelijk' aangewezen als meest voornamelijk landschapskwaliteiten binnen het landschap 'rivierdal'. In de NNN-toets (zie hiervoor tevens de bijlage) wordt per kernkwaliteit beargumenteerd of er sprake is van negatieve effecten ten aanzien van de landschapskwaliteiten:

- **Natuurlijk:** De herinrichting gaat niet ten koste van het natuurlijk fundament van het landschap. De afgraving ten behoeve van de natuurvriendelijke oever is minimaal en het resultaat draagt juist bij aan het natuurlijk fundament van het landschap omdat de oorspronkelijke invloed van de rivierdynamiek voor een deel wordt hersteld. Hiermee heeft herinrichting een positief effect.
- **Cultuur(historie):** De herinrichting vindt plaats aan de oever van de Maas. Dit zijn van nature al de plaatsen waar erosie en aanzanding plaatsvond. Dit wordt door de werkzaamheden hersteld. Andere cultuurhistorische waarden worden door de werkzaamheden niet aangetast. De werkzaamheden hebben geen effect op deze kernkwaliteit. De akker op de hoge rug achter de grindweg blijft intact. Het land voor de grindweg behoudt zijn glooiing en wordt uitgebreid met een natuurvriendelijke oever.
- **Visueel-ruimtelijk:** De herinrichting heeft geen invloed op de lokale openheid van het landschap. De maatregelen hebben geen effect op de grootte van het gebied. Hiermee hebben de werkzaamheden een positief effect. Door verschillende beheersmaatregelen blijft de openheid in het landschap behouden.

In het ontwerp wordt slechts een relatief beperkt deel van de directe rivieroever aangepast, hierbij worden geen kenmerkende aspecten van het terrassenlandschap, de oeverwal en/of het rivierdal aangetast.

3.2.2 Archeologie

Er is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, waarvan het eindrapport is bijgevoegd als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing. Ter plaatse van Arcen-1 heeft de insnijding van de Maas het Dryas terrasniveau grotendeels geërodeerd en opgeruimd. Hierdoor bestaat langs de oever in het plangebied een kleinere kans op het aantreffen van intacte archeologische resten dan verder landinwaarts onder het pakket

Holocene oeverafzettingen. Recent booronderzoek heeft binnen het plangebied de aanwezigheid van zeer recente kalkrijke afzettingen vastgesteld, waaraan een lage verwachting wordt toegeschreven op het aantreffen van behoudens waardige archeologische resten.

Conclusie

De aspecten landschap en archeologie vormen geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.3 Cultuurhistorie

In het maatregelgebied 'oever Arcen-1' is er sprake van een natuurlijk reliëf van een geterrasseerde middelandrivier, waarbij de smalle weerd via een glooiende talud overgaat in hogere terrasgronden. Het historisch landgebruik van de smalle weerd is agrarisch grasland, dat op het hoger gelegen terras gescheiden van een landweg overgaat in een akkercomplex. Een karakteristieke landschapsopbouw in de slenk van Venlo.

De preventieve ontgraving vindt voor het overgrote deel plaats onder de stenen oeverbestorting nadat deze is verwijderd. Enkel in het zuiden van het maatregelgebied wordt er over een bredere afstand van ongeveer 20 meter afgegraven. Het akkercomplex achter de landweg wordt niet aangetast. Verder heeft cultuurhistorisch bureauonderzoek uitgewezen dat er in het maatregelgebied geen elementen bevinden met een cultuurhistorische waarde. Zie hiervoor de bijlage 'archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek' ter onderbouwing.

Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.4 Bodem en Water

Uit het vooronderzoek voor milieuhygiënisch waterbodemonderzoek blijkt dat het maatregelgebied zich volledig binnen de zone 'Beheer waterkwaliteit' bevindt. Het maatregelgebied ligt binnen een boringsvrije zone grondwaterwinning, namelijk Venloschol. Er zijn geen verdere obstakels binnen het onderzoeksgebied bekend. Binnen of nabij het zoekgebied zijn geen bij de provincie Limburg bekende bodemlocaties aanwezig. Aan de Maasoever zijn Maaskeien (geschatte diameter 5 tot 20 cm) aangetroffen als oeverbeschermingsmateriaal. Tijdens het visueel veldonderzoek zijn geen verdachte activiteiten aangetroffen. Voormalige bedrijfsactiviteiten zijn niet van toepassing in het gebied en er zijn geen asbestverdachte bouwwerken of puinpaden waargenomen. Verder zijn er binnen of nabij het zoekgebied geen verdachte locaties bekend op basis van de 'signaleringskaart potentiële PFAS-bronnen'.

Na het vooronderzoek is een indicatief milieukundig waterbodemonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek draagt de status indicatief omdat op punten is afgeweken van de NEN 5720, versie december 2017. In het onderzoek wordt geconcludeerd dat bij ontgraving en verwerking van bodemlagen (anders dan uitsluitend natuurlijke erosie van bodemlagen in oevers):

- De te eroderen/ontgraven waterbodemlagen zijn op basis van de profielbeschrijvingen te typeren als overwegend zwak tot sterk zandige, zwak tot matig humeuze klei.
- De textuur van de bodem blijkt op basis van de boorbeschrijvingen minder heterogeen dan kenmerkend voor een dynamische oeverzone op basis van de bodemzoneringskaart.
- De bovengrond (0,0 – 0,5 m -mv.) van de oevers kwaliteit klasse B heeft
- De bodemlaag van 0,5 tot 1,0 m-mv varieert tussen klasse A en B.
- De kwaliteit van de diepere ondergrond (>1,0 m -mv) is gekwalificeerd als 'altijd toepasbaar'
- Bij verwerking van het waterbodemmateriaal met bovengenoemde kwaliteitsaanduidingen dient rekening gehouden te worden met bijbehorende toepassingsvoorwaarden.
- Op basis van de gehalten PFAS* voldoet het bodempakket op de oever achter het oeverbeschermingsmateriaal van maaiveld tot 1,0 m-mv aan het herverontreinigingsniveau.
- Toepassing van dit waterbodemmateriaal is dan ook toegestaan in niet-vrijliggende diepe plassen die in open verbinding staan met een rijkswater, indien deze niet in de nabijheid van een kwetsbaar object zijn gelegen.
- Op basis van de aangetroffen gehalten PFAS de bovenlagen tot 1,0 m-mv over het algemeen als toepasbaar elders in het stroomgebied (binnen Rijksgrenzen en in Rijkswateren) en in aangewezen diepe plassen (HVN van toepassing) worden gekwalificeerd.

- De kwaliteit van de waterbodem onder de oeverbescherming is heterogeen en varieert tussen kwaliteitsklasse B en 'Altijd toepasbaar'.
- Het waterbodemmateriaal onder het oeverbeschermingsmateriaal voldoet voor wat betreft PFAS aan het herverontreinigingsniveau.
- In de achterblijvende kleiige waterbodem van de oever achter het oeverbeschermingsmateriaal is geen PFAS aangetoond in concentraties gelijk aan of boven de detectielimiet.

Er is tevens een indicatief oeverbeschermingsonderzoek uitgevoerd.

Conclusie

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek, de terreininspectie en het indicatief milieukundig waterbodemonderzoek wordt nader bodemonderzoek niet noodzakelijk geacht. De aspecten bodem en water vormen geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.5 Niet-gesprongen conventionele explosieven (CE)

Er is een vooronderzoek NGCE uitgevoerd, dat bijgevoegd is in deze ruimtelijke onderbouwing. Op basis van de beoordeling en evaluatie van het aangetroffen bronnenmateriaal wordt geconcludeerd dat de aanwezigheid van CE in het plangebied Arcen-1 aannemelijk is. Het gaat hierbij om klein-kalibermunitie, hand en geweergrenaten, munitie voor granaatwerpers en geschutmunitie. Daarnaast is ook de aanwezigheid van landmijnen aannemelijk.

Conclusie

Het aspect vormt mogelijk een belemmering voor de uitvoering van het voorgenomen initiatief. Hierdoor is voorafgaand aan de uitvoering extra onderzoek benodigd.

3.6 Geluid

De maatregel 'oever Arcen-1' past in een bredere visie over de ontwikkeling van het rivierbed. De bijbehorende werkzaamheden zijn tijdelijk en veroorzaken geen significante geluidshinder. Tijdens de werkzaamheden wordt gewerkt binnen de normen uit de Wet geluidshinder.

Verschillende plangebieden zijn omgeven door landbouwgrond. Deze landbouwgrond wordt gemaaid met behulp van landbouwmachines, activiteiten die ook tijdelijke geluidshinder geven. Daarnaast wordt er ter plaatse van de maatregelen geluid geproduceerd door verkeer. De combinatie van de uitvoeringswerkzaamheden en het normale achtergrondgeluid zal niet leiden tot extra negatieve geluidseffecten.

Ten slotte vinden de werkzaamheden plaats op relatief grote afstand van woningen, kantoren of geluidsgevoelige objecten. Hierdoor zal er naar verwachting weinig last ondervonden worden van de werkzaamheden.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.7 Luchtkwaliteit

Voor het aspect luchtkwaliteit zijn de maatgevende luchtverontreinigende stoffen stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). De m.e.r.-beoordeling beschrijft dat de KRW-maatregelen zelf niet leiden tot een toename van deze luchtverontreinigende stoffen in de eindsituatie. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden zal wel een tijdelijke toename van werkverkeer zijn. Het aantal transportbewegingen is echter dusdanig laag dat dit niet de luchtkwaliteit in 'betekende mate' verslechtert. Zodoende zijn er geen significant negatieve effecten te verwachten met betrekking tot het thema luchtkwaliteit in het zoekgebied.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.8 Verkeer

De m.e.r.-beoordeling beschrijft dat de KRW-maatregelen zelf geen verkeersaantrekkende functie hebben. Tijdens de aanlegfase worden er ook niet meer verkeersbewegingen verwacht, omdat de uitvoering hoofdzakelijk over water plaatsvindt. Na de aanleg van de maatregelen worden tevens geen extra verkeersbewegingen verwacht ten aanzien van de huidige situatie ten behoeve van onderhoud en dergelijke. In de eindsituatie is er dus geen sprake van een toename van verkeer door deze ontwikkeling en zijn daarmee geen significant negatieve effecten te verwachten.

Conclusie

Het aspect verkeer vormt geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.9 M.e.r.-beoordeling

Voor de voorgenomen maatregelen in de provincie Limburg is een m.e.r. beoordeling uitgevoerd. De m.e.r.-beoordeling is uitgevoerd ten behoeve van het projectplan Waterwet. Na toetsing aan de drie criteria uit bijlage III van de m.e.r.-richtlijn wordt geconcludeerd dat de maatregelen niet leiden tot belangrijke nadelige milieugevolgen.

4. UITVOERBAARHEID

4.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Tijdens de planvormingsfase zijn er diverse contactmomenten geweest met de eigenaren (Stichting Limburgs Landschap en Rijkswaterstaat), bevoegde gezagen en de relevante omgevingspartijen. Als eerste stap binnen het ontwerpproces zijn er start- en oriënterende gesprekken geweest met grondeigenaren en bevoegde gezagen. In deze gesprekken zijn eerste wensen en eisen opgehaald ter ondersteuning van een eerste ontwerpschets. Gedurende deze gesprekken werd ook informatie over andere stakeholders die mogelijk een rol kunnen spelen vergaard. Door onderzoek en aan de hand van deze informatie is vervolgens een stakeholderanalyse opgesteld.

Vervolgens is een eerste ontwerpessie georganiseerd, waarbij eigenaren en bevoegde gezagen werden uitgenodigd om mee te denken met het ontwerp. Tijdens de ontwerpessies wordt stilgestaan bij het ontwerp-, vergunningen- en participatieproces. Tijdens de eerste ontwerpessies kwam aan het licht dat er ook pachters van eigenaren in de maatregelgebieden een belanghebbende rol konden spelen. Dit is ook het geval binnen de maatregel oever Arcen-1. Stichting Limburgs Landschap heeft het land verpacht, deze pachter is ook meegenomen als belangrijke belanghebbende gedurende het proces. Na de eerste ontwerpessie zijn de ontwerpleiders aan de slag gegaan met de opgehaalde input. Een tweede ontwerpessie is georganiseerd om deze ontwerpslag te laten zien en de beoordeling van de ingebrachte klantwensen te organiseren. Ook werden in de tweede ontwerpessie de eerste resultaten van onderzoeken, zoals ecologie en archeologie, met de stakeholders gedeeld. Alle stakeholders worden tevens geïnformeerd wanneer het ontwerp wordt ingediend bij het bevoegd gezag.

De maatregel oever Arcen-1 bevindt zich op grond van een meewerkende eigenaar. De maatschappelijke uitvoerbaarheid van de maatregel wordt op basis van de stakeholderanalyse als positief beoordeeld.

4.2 Financiële uitvoerbaarheid

De voorbereiding en de uitvoering van het initiatief worden betaald door Rijkswaterstaat. Hiervoor is reeds budget gereserveerd. Er bestaat geen onzekerheid over de financiële uitvoerbaarheid van het initiatief.

5. CONCLUSIE

Het voornemen ligt er om langs een deel van de oostelijke oever van de Maas, nabij Arcen en Broekhuizervorst, een natuurvriendelijke oever te realiseren, met onder andere een ondiepe waterzone, strandje, lage oeverzone, oeversteiland en drogerere oeverzone. Deze maatregel is onderdeel van het project Kaderrichtlijn Water Zuid-Nederland (KRW ZN), dat gericht is op het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit van de Maas. De natuurvriendelijke oever zal een positief effect hebben op de flora en fauna in het gebied, wat de ecologische waterkwaliteit ten goede komt.

De voorgenomen ontwikkeling is echter strijdig met het vigerende bestemmingsplan, specifiek met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden'. Om dit initiatief te mogen uitvoeren is een omgevingsvergunning vereist voor onder anderen het onderdeel "handelen in strijd met regels voor de ruimtelijke ordening". Er is aangetoond dat het initiatief inpasbaar is met Rijksbeleid (KRW, SVIR en Barro). Ook het provinciaal beleid van de Provincie Limburg heeft geen consequenties voor de maatregel, doordat de natuurwaarden binnen de goudgroene en zilvergroene zone niet zullen worden aangetast. Hoewel de maatregel in strijd is met de gebiedsaanduiding 'oude bouwlanden', sluit de maatregel wel aan op de ambitie van de Gemeente Venlo ten aanzien van natuur en natuurontwikkeling.

Voor elk van de van toepassing zijnde milieuaspecten is voorts aangetoond dat deze geen belemmering vormen voor de voorgenomen activiteiten, met uitzondering van niet-gesprongen explosieven. Dit aspect vergt extra aandacht bij de uitvoering. Voorafgaand aan de uitvoering zal het verdacht gebied worden onderzocht op de aanwezigheid van NGCE en landmijnen. De hierbij aangetroffen NGCE worden door de EOD geruimd voordat begonnen wordt met grondroerende werkzaamheden.

De maatschappelijke en financiële haalbaarheid van het plan is positief beoordeeld.

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Toelichting aanvraag omgevingsvergunning Arcen-1
- Bijlage 2a Ontwerpnotitie Arcen-1
- Bijlage 2b Ontwerptekening Arcen-1
- Bijlage 3 Archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek
- Bijlage 4 Quicksan Flora en fauna
- Bijlage 5a Voortoets N2000
- Bijlage 5b Aeriusberekening Arcen-1
- Bijlage 5c Aeriusberekening project KRW Maas realisatiecontract 1
- Bijlage 6 Toetsing NNN
- Bijlage 7 Vooronderzoek NGCE
- Bijlage 8a Vooronderzoek (water)bodem Arcen-1
- Bijlage 8b Verkennend (water)bodemonderzoek
- Bijlage 9 Bestemmingsplantoets
- Bijlage 10 *Onderhavig document*
- Bijlage 11 Rivierkundige beoordeling

COLOPON

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING
MAATREGEL OEVER ARCEN-1 - KRW ZUID-NEDERLAND

CLIENT

Gemeente Venlo

AUTHOR

Simone Loohuizen

OUR REFERENCE

D10009038:70

DATE

14 Oktober 2020

Arcadis Nederland B.V.

P.O. Box 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
The Netherlands
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com